

Open source u nastavi informatike u osnovnoj školi

Silvia Kolaric

(I. osnovna škola Bjelovar)

silvia.kolaric@gmail.com

091 216 54 33

Informatika u osnovnoj školi

- Izborni predmet u višim razredima
- Izvan nastavna aktivnost u nižim razredima
- Regulirana Hrvatskim nacionalnim obrazovnim standardom – HNOS-om kojemu je cilj promijeniti programe i način rada u osnovnim školama. Osnovna smjernica promjene je podizanje kvalitete i unapređenje sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama.^[a]

Informatika u osnovnoj školi

- Primarni izvor znanja je udžbenik
- Kvaliteta udžbenika je osigurana udžbeničkim standardom:
Udžbeničkim standardom utvrđuju se zakonske i druge osnove, znanstveni, pedagoško-psihološki standardi i zahtjevi, didaktičko-metodički standardi i zahtjevi, etički i jezični zahtjevi, likovno-grafički zahtjevi, tehnički standardi za izradu tiskanih udžbenika, pojam elektroničkog udžbenika, posebni zahtjevi u izradi udžbenika za pripadnike nacionalnih manjina i zahtjevi u izradi i prilagodbi udžbenika za učenike s posebnim potrebama (učenike s teškoćama i darovite učenike) i licencija za nakladnike.^[2]

Nastavni plan i program

Po završetku osnovne škole učenici bi trebali biti u stanju:

- vješto upotrebljavati ulazno-izlazne naprave;
- djelotvorno upotrebljavati pomagala za pripremu pisanih dokumenata i izradu prikaza;
- djelotvorno upotrebljavati pomagala za pristup do udaljenih informacija te za udaljeno komuniciranje;
- prepoznati i odabrati prikladna tehnološka sredstva i alate za rješavanje određene klase problema;
- razumjeti načine pohranjivanja informacija u računalima;

Nastavni plan i program

- prepoznati sklopovske i programske probleme koji se pojavljuju u svakodnevnom radu i odabrati načine njihova otklanjanja;
- shvaćati pravna i etička načela uporabe informacijske i komunikacijske tehnologije i raspraviti posljedice njihova narušavanja;
- upotrebljavati primjerene programske alate kao potporu u učenju i istraživanju;
- upotrebljavati multimedijske alate kao potporu vlastitoj i grupnoj produktivnosti u učenju;
- odabrati i ocijeniti prikladna pomagala za rješavanje raznovrsnih zadataka i problema iz stvarnoga života.

Nastavni plan i program

1. Bit

Ključni pojmovi: bit, vrijednosti bita: 0 (nula) ili 1 (jedan), moguća stanja niza bitova.

Obrazovna postignuća: napisati sva moguća stanja za nizove od 2, 3 i 4 bita.

2. Brojevi zapisani četvorkom bitova

Ključni pojmovi: težinska vrijednost bitova, binarni zapis brojeva, binarna znamenka.

Obrazovna postignuća: svojim riječima objasniti kako se nizom bitova može zapisati broj nula i ograničeni broj prirodnih brojeva (pri čemu je najveći broj za jedan manji od broja mogućih stanja niza bitova); kraće zapisivati vrijednosti četvorke bitova jednim simbolom.

Ključno pitanje

Može li se nastava informatike izvoditi isključivo pomoću open source ili besplatnih programa na zadovoljavajući način?

Programska osnova udžbenika

Tablice usporedbe trenutno korištenih programa u osnovnim školama i moguće alternative:

V. razred

VI. razred

Moguće primjedbe

- U svim udžbenicima se forsira primjena Microsoftovih proizvoda, a Izdavač SysPrint sustavno i striktno prešućuje postojanje alternativa. Ostali barem u uvodu u nastavnu temu spomenu postojanje software-a koji ne proizvodi Microsoft.
- U nekim udžbenicima su nastavne cjeline nazvane MS Word ili MS PowerPoint (oba udžbenika Školske knjige).
- U našim školama se udžbenici ne koriste samo kao primarni izvor znanja, nego u većini slučajeva i jedini

Mogući uzrok

- Ministarstvo je otkupilo licencu od Microsofta čime je njihove proizvode učinilo dostupnima svi školama
- Nesklonost učitelja i djelatnika nadležnog ministarstva učenju i istraživanju novih ili drugačijih tehnologija
- Preveliko oslanjanje proizvođača specijaliziranog software-a na Microsoftove proizvode

Moguće posljedice

- Navika na korištenje računala zasnovanih na Microsoft operativnom sustavu
- Rasipanje novca
- Korištenje piratskog software-a
- Velik broj loše održavanih i virusima zaraženih računala

Mogući zaključak

Smatram da je isključivo i striktno korištenje i propagiranje Microsoftovih proizvoda u izravnoj koliziji s odrednicama HNOS-a, a posebno s: " ... učenike valja *poučiti o osposobiti za življenje prema: slobodi mišljenja, svijesti i savjesti.*"

- Tek s open-source programima učenici mogu doživjeti potpunu slobodu mišljenja.
- Svijest treba razviti pokazivanjem raznih mogućnosti.
- Savjest treba razviti poticanjem korištenja potpuno besplatnih varijanti.

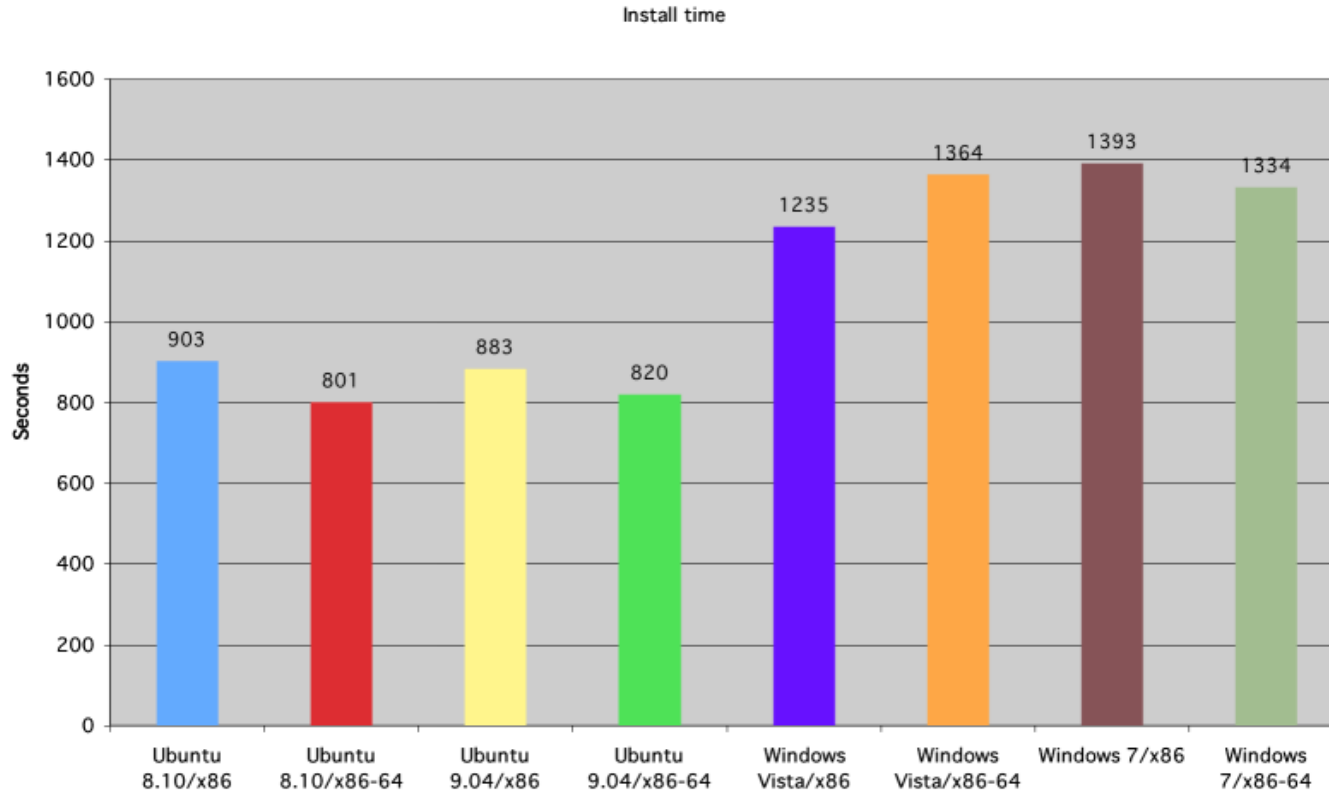

Besplatno vs. "besplatno"

- Jednom mladiću je pošlo za rukom instalirati 145 operativnih sustava na jedno te isto računalo. Od 145 instaliranih operativnih sustava 3 su DOS-a, 5 verzija Windowsa te 137 različitih Linux distribucija. Kako bi ih napravio Saikee je napravio 152 particije na više tvrdih diskova. Prilikom instalacija operativnih sustava 7 je particija izgubio te je tako došao do brojke 145 budući da je na svaku particiju instalirao po jedan operativni sustav. [c]
- Test između različitih operativnih sustava provela je ekipa sa tuxradar.com. Usporedili su Ubuntu 8.10, 9.04, Windows Vistu i Windows 7. [b]

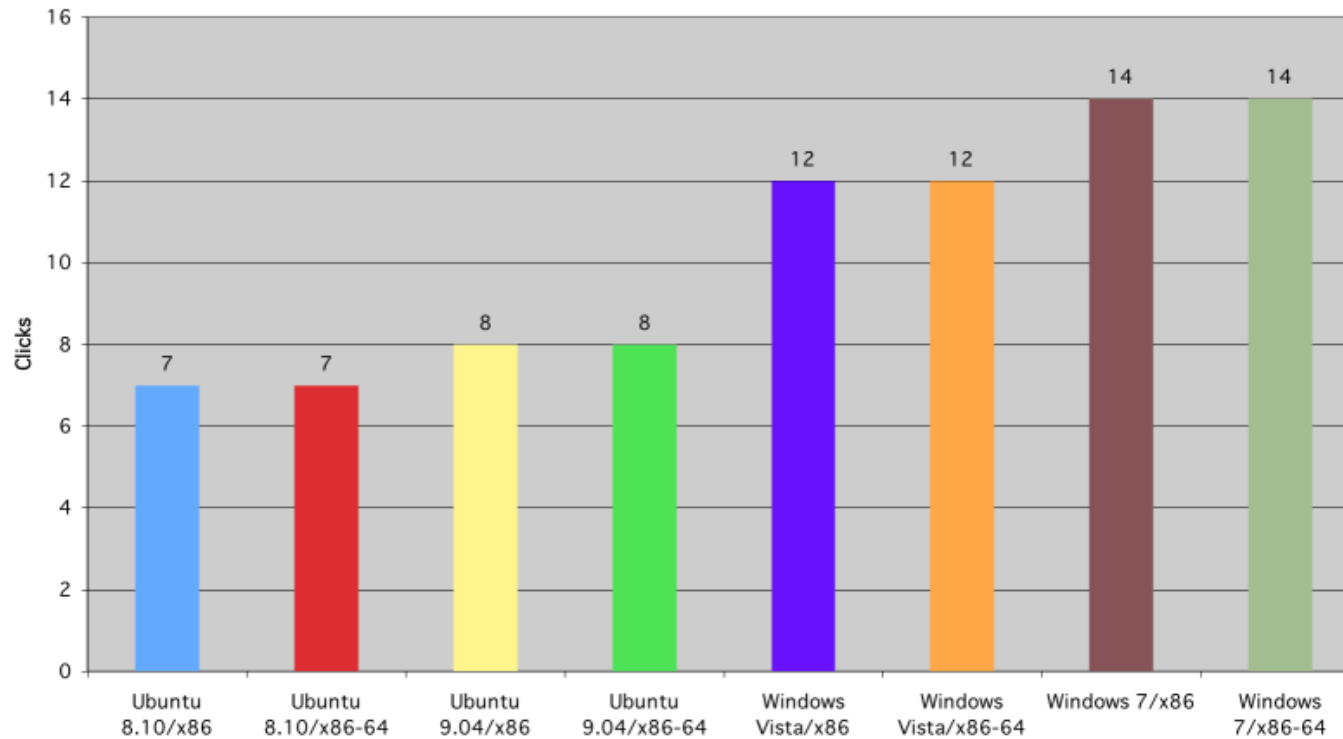

Besplatno vs. "besplatno"

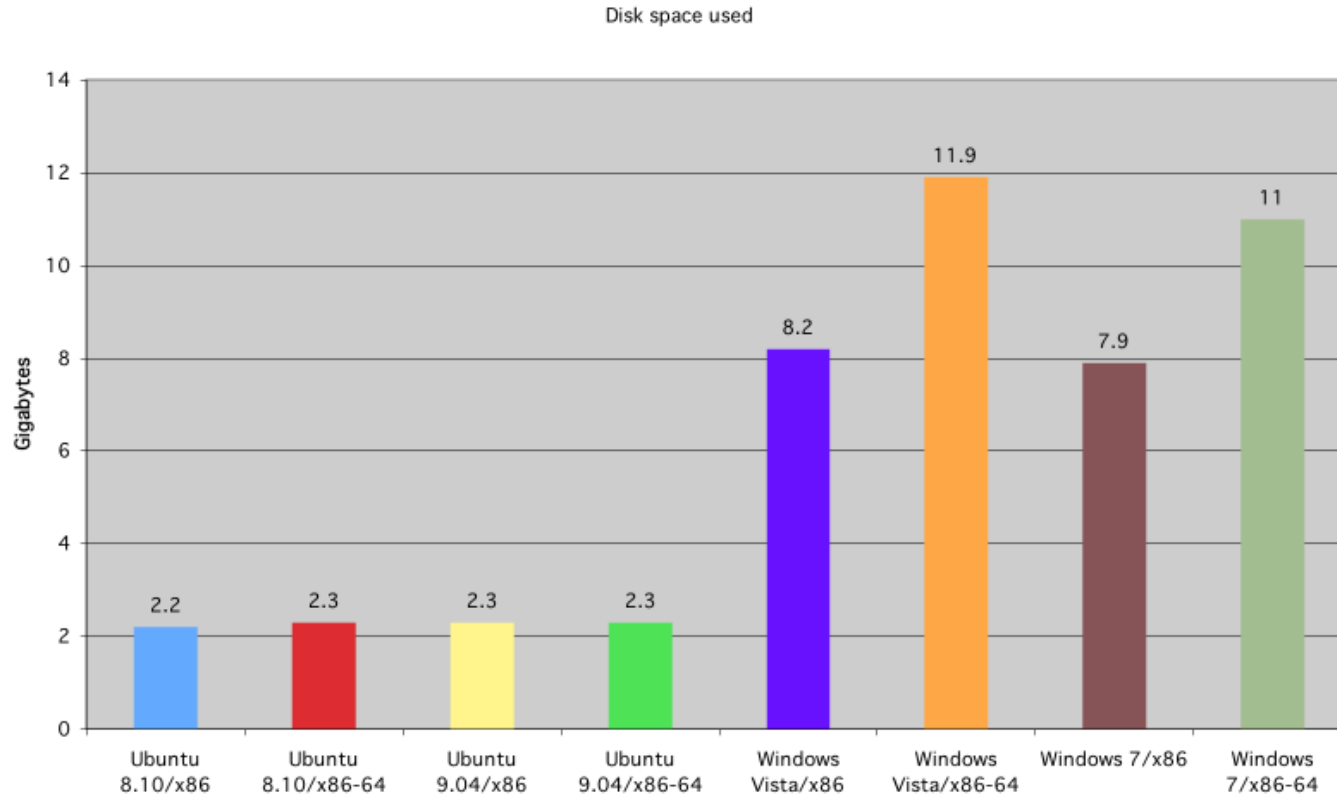

Besplatno vs. "besplatno"

Install mouse clicks

Besplatno vs. "besplatno"

Besplatno vs. "besplatno"

SW -analiza nekih mogućnosti
Microsoft – Mac – Linux

A ima ih još....

Umjesto zaključka

Cilj: izrada udžbenika s baziranih na Open-source i besplatnim programima

Način: suradnja

(vi radite na takvom projektu, poznajete nekoga tko radi na takvom projektu ili želite početi)

Javite se!

Literatura i drugi izvori

- [1] NASTAVNI plan i program za osnovnu školu <tekst uredili Dijana Vican, Ivan Milanović Litre> Zagreb : Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006
- [2] Udžbenički standard, mznanosti, obrazovanja i športa, Zagreb: 4. prosinca 2006
- [3] Informatika 5, multimedijски udžbenik informatike za 5. razred osnovne škole, V. Galešev, L. Kralj, I. Kniewald, G. Sokol, Zagreb: SysPrint, 2007
- [4] Klikni mišem! 5, udžbenik informatike za 5. razred osnovne škole, S. Deljac, Zagreb: Školska knjiga, 2007
- [5] Moj portal 5, udžbenik informatike za 5. razred osnovne škole, M. Stančić, B. Vejnović, Radni primjerak, Zagreb: Školska knjiga, 2009
- [6] Informatika 5, udžbenik za peti razred osnovne škole, S. Svetličić, M. Barišić, H. Vrhovski, Zagreb: Profil International, 2008
- [7] Informatika 6, multimedijски udžbenik informatike za 6. razred osnovne škole, V. Galešev, L. Kralj, I. Kniewald, G. Sokol, Zagreb: SysPrint, 2009
- [8] Klikni mišem! 6, udžbenik informatike za 6. razred osnovne škole, S. Deljac, Zagreb: Školska knjiga, 2007
- [9] Moj portal 6, udžbenik informatike za 6. razred osnovne škole, M. Stančić, B. Vejnović, Z. Dimovski, Radni primjerak, Zagreb: Školska knjiga, 2009
- [10] Informatika 6, udžbenik za šesti razred osnovne škole, S. Svetličić, M. Barišić, H. Vrhovski, Zagreb: Profil International, 2007
- [11] Metodički priručnik za nastavu informatike u 1. razredu osnovne škole, I. Kniewald, V. Galešev, Zagreb: SysPrint, 1. izdanje, 2008

Literatura i drugi izvori

Web-stranice:

- [a] <http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=2199>
- [b] <http://www.tuxradar.com/content/benchmarked-ubun>
- [c] <http://www.ezadar.hr/clanak/instalirao-145-operativnih-sustava-na-jedno-racunalo>

